



СИЛАБУС
навчальної дисципліни

**МІЖНАРОДНЕ ПРИВАТНЕ
ПРАВО**

Національний університет
«**ЧЕРНІГІВСЬКИЙ КОЛЕГІУМ**»
імені Т.Г. Шевченка

Навчально-науковий
**ІНСТИТУТ ІСТОРІЇ ТА
СОЦІОГУМАНІТАРНИХ
ДИСЦИПЛІН** імені О.М. Лазаревського

КАФЕДРА
права, філософії та політології

Освітній ступінь	бакалавр
Галузь знань	08 Право
Спеціальність	081 Право
Освітньо-професійна програма	Право
Кількість кредитів	3
Рік підготовки, семестр	3 рік, V семестр
Компонент освітньо-професійної програми	Вибірковий компонент
Дні занять	згідно з розкладом
Мова викладання	українська
Консультації	щопонеділка 12.00-13.00 (110 кабінет, з можливістю дистанційної роботи на платформах ZOOM та Google-class).
Викладач	Кандидат юридичних наук, доцент Віхров Сергій Олександрович
Контакти	E-mail: serhii_vikhrov@ukr.net

ОПИС ДИСЦИПЛІНИ

Навчальний курс «Міжнародне приватне право» розрахований на студентів закладів вищої освіти спеціальності 081 Право з урахуванням наявності у них базового рівня знань (середньої освіти), які навчаються за освітньо-професійними програмами підготовки бакалавра. Він побудований відповідно до вимог Європейської Кредитно-Трансферної системи (ECTS).

Предметом вивчення навчальної дисципліни є теоретичні, законодавчі та практичні положення щодо правового регулювання відносин власності, зобов'язальних, шлюбно-сімейних, спадкових та інших приватноправових відносин, ускладнених іноземним елементом.

Навчальний курс „Міжнародне приватне право” являє собою спеціальний курс поглибленого вивчення інституту „Міжнародного приватного права” фундаментального курсу „Міжнародне право”, який вивчається студентами підготовки бакалаврів галузі знань 081 Право. Навчальний курс „Міжнародне приватне право” ґрунтується на загальних положеннях курсів „Теорія держави і права”, „Цивільне право”, „Конституційне право”, «Міжнародне право» має тісні зв'язки з відповідними положеннями інших навчальних дисциплін правового спрямування – „Міжнародне економічне право”, «Трудове право», „Господарське право”, „Римське цивільне право” та іншими.

Курс «Міжнародне економічне право» розроблено для студентів IV курсу. На вивчення курсу відводиться 90 годин / 3 кредитів ECTS. Зокрема курс передбачає 18 годин лекційних занять, 16 годин практичних занять, а також 56 годин самостійної роботи студентів. Формою

підсумкового контролю якості знань, навичок, вмінь студентів є залік у V навчальному семестрі.

Метою викладання навчальної дисципліни „Міжнародне приватне право” є ознайомлення студентів з теоретичними положеннями щодо правового регулювання приватноправових відносин, ускладнених іноземним елементом, вивчення ними основних законодавчих, міжнародних та інших нормативно-правових актів, які регулюють вказані відносини, набуття вмінь і навичок застосовувати отримані знання. Основними завданнями вивчення дисципліни „Міжнародне приватне право” є набуття знань, вмінь і навичок, що надають студентам можливість вільно орієнтуватися в правовому регулюванні приватноправових відносин, ускладнених іноземним елементом, вірно тлумачити положення вітчизняних та міжнародних нормативно-правових актів, а також користуватися ними у практичній діяльності.

ФОРМУВАННЯ ПРОГРАМНИХ КОМПЕТЕНТНОСТЕЙ І РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ

Шифр згідно ОПП	Компетентності
ЗК1	Здатність до абстрактного мислення аналізу та синтезу
ЗК2	Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях
ЗК3	Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності
ЗК8	Здатність бути критичним і самокритичним
ЗК10	Здатність діяти на основі етичних міркувань (мотивів)
ЗК11	Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні
СК3	Повага до честі і гідності людини як найвищої соціальної цінності, розуміння їх правової природи
СК5	Здатність застосовувати знання засад і змісту інститутів міжнародного публічного права, а також міжнародного приватного права
СК7	Здатність застосовувати знання завдань, принципів і доктрин національного права, а також змісту правових інститутів, щонайменше з таких галузей права, як: господарське право і господарське процесуальне право
СК8	Знання і розуміння особливостей реалізації та застосування норм матеріального і процесуального права
СК9	Знання і розуміння основ правового регулювання обігу публічних грошових коштів
СК11	Здатність визначати належні та прийнятні для юридичного аналізу факти
СК12	Здатність аналізувати правові проблеми, формувати та обґрунтовувати правові позиції
СК13	Здатність до критичного та системного аналізу правових явищ і застосування набутих знань у професійній діяльності
СК14	Здатність до консультивання з правових питань, зокрема, можливих способів захисту прав та інтересів клієнтів, відповідно до вимог професійної етики, належного дотримання норм щодо нерозголошення персональних даних та конфіденційної інформації
СК15	Здатність до самостійної підготовки проектів актів правозастосування
СК16	Здатність до логічного, критичного і системного аналізу документів, розуміння їх правового характеру і значення
СК 17	Здатність до застосування в юридичній діяльності системи норм господарського права, які визначають порядок та принципи організації і здійснення господарської діяльності
СК 27	Вміння аналізувати нормативні акти, якими визначається компетенція органів державної влади і управління

ЗМІСТ ДИСЦИПЛІНИ

Назви тем	Кількість годин			
	Всього	у тому числі		
		Лекції	Практичні заняття	Самостій на робота
Змістовий модуль 1.				
Тема 1. Загальні положення міжнародного приватного права	11	2	2	7
Тема 2. Суб'єкти міжнародного приватного права	11	2	2	7
Тема 3. Право власності у міжнародному приватному праві	11	2	2	7
Змістовий модуль 2.				
Тема 4. Правочини та зобов'язання в міжнародному приватному праві	13	4	2	7
Тема 5. Спадкові відносини в міжнародному приватному праві	11	2	2	7
Тема 6. Шлюбно-сімейні відносини в міжнародному приватному праві	11	2	2	7
Змістовий модуль 3.				
Тема 7. Трудові відносини в міжнародному приватному праві	11	2	2	7
Тема 8. Міжнародний цивільний процес. Міжнародний комерційний арбітраж	11	2	2	7
Усього годин	90	18	16	56

ТЕМАТИКА ПРАКТИЧНИХ ЗАНЯТЬ.

Змістовий модуль 1.

Тема 1. Загальні положення міжнародного приватного права (2 год.)

План

1. Поняття, предмет, система, завдання та функції міжнародного приватного права
2. Методи міжнародного приватного права
3. Поняття і види джерел міжнародного приватного права
4. Колізійні норми у міжнародному приватному праві: поняття та структура
5. Види колізійних норм та основні формули прикріплення
6. Зворотне відсилання та відсилання до права третьої країни в міжнародному приватному праві
7. Обхід закону в міжнародному приватному праві
8. Застереження про публічний порядок та імперативні норми в міжнародному приватному праві

Тема 2. Суб'єкти міжнародного приватного права (2 год.)

План

1. Загальні засади правового статусу фізичних осіб як суб'єктів міжнародного приватного права
2. Правоздатність та дієздатність іноземців в Україні
3. Правове становище громадян України за кордоном
4. Юридичні особи як суб'єкти міжнародного приватного права
5. Поняття особистого закону юридичної особи
6. Держава як суб'єкт міжнародного приватного права
7. Законодавство України та міжнародні угоди з питань державного імунітету

Тема 3. Право власності у міжнародному приватному праві (2 год.)

План

1. Колізійні питання права власності
2. Роль принципів „закону місця знаходження речі” та „особистого закону” власника
3. Виникнення і припинення права власності та інших речових прав у міжнародному приватному праві
4. Правове становище власності України за кордоном
5. Інтелектуальна власність у міжнародному приватному праві
6. Промислова власність та її міжнародна охорона

Змістовий модуль 2.

Тема 4. Правочини та зобов'язання в міжнародному приватному праві (2 год.)

План

1. Поняття та види правочинів з іноземним елементом
2. Форма і зміст правочину. Сфера дії права, що застосовується до правочину
3. Договір міжнародної купівлі-продажу товарів
4. Договір міжнародного перевезення вантажів, пасажирів та їх багажу
5. Поняття та зміст позадоговірних зобов'язань у міжнародному приватному праві
6. Статут деліктного зобов'язання в міжнародному приватному праві
7. Колізійне регулювання деліктних зобов'язань
8. Особливості відшкодування шкоди, завданої іноземною державою
9. Представництво, довіреність та позовна давність у міжнародному приватному праві

Тема 5. Спадкові відносини в міжнародному приватному праві (2 год.)

План

1. Право спадкування за національним законодавством держав
2. Специфіка спадкових правовідносин міжнародного характеру
3. Основні колізії у спадкуванні за міжнародним приватним правом
4. Міжнародно-правове регулювання спадкових відносин
5. Спадкові права іноземців в Україні
6. Спадкові права українських громадян за кордоном

Тема 6. Шлюбно-сімейні відносини в міжнародному приватному праві (2 год.)

План

1. Особливості правового регулювання шлюбно-сімейних відносин у праві різних держав
2. Поняття, укладення та припинення шлюбу в міжнародному приватному праві
3. Колізійне регулювання укладання та розірвання шлюбу
4. Права та обов'язки подружжя у міжнародному приватному праві
5. Правовідносини між батьками і дітьми
6. Усиновлення та його наслідки в міжнародному приватному праві

Змістовий модуль 3.

Тема 7. Трудові відносини в міжнародному приватному праві (2 год.)

План

1. Міжнародна праця як об'єкт правового регулювання
2. Міжнародно-правове регулювання праці
3. Колізійні прив'язки, що застосовуються до регламентації трудових відносин
4. Правове регулювання праці іноземців в Україні
5. Правове регулювання праці громадян України за кордоном
6. Правове регулювання соціального захисту у відносинах з іноземним елементом

Тема 8. Міжнародний цивільний процес. Міжнародний комерційний арбітраж (2 год.)

План

1. Поняття міжнародного цивільного процесу та його джерела

2. Загальна характеристика міжнародних договорів з питань цивільного процесу
3. Правове становище іноземних осіб у цивільному процесі
4. Міжнародна підсудність (юрисдикція) цивільних справ з іноземним елементом
5. Іноземні судові доручення
6. Поняття і види міжнародного комерційного арбітражу
7. Міжнародні регламенти, типовий закон про міжнародний комерційний арбітраж ЮНСІТРАЛ
8. Арбітражні рішення та їх виконання

РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА ТА ЛІТЕРАТУРА

Основні нормативно-правові акти

1. Конституція України.
2. Цивільний кодекс України.
3. Про міжнародне приватне право: Закон України від 23 червня 2005 р.
4. Про правовий статус іноземців та осіб без громадянства: Закон України від 4 лютого 1994 р.
5. Про імміграцію: Закон України від 7 червня 2001 р.
6. Про біженців: Закон України від 21 червня 2001 р.
7. Про правовий статус закордонних українців: Закон України від 4 березня 2004 р.
8. Про режим іноземного інвестування: Закон України від 19 березня 1996 р.
9. Про зовнішньоекономічну діяльність: Закон України від 16 квітня 1991 р.

Основна література

1. Дахно І.І. Міжнародне приватне право: навч. посібник / І.І.Дахно. – К.: ЦУЛ, 2008. – 316 с.
2. Международный коммерческий арбитраж в Украине. Законодательство и практика / под ред. И.Г. Побирченко. – К.: ИнЮре, 2000. – 973 с.
3. Міжнародне приватне право: курс лекцій. – К.: Атіка, 2009. – 215 с.
4. Міжнародне приватне право: навч. посібник / В.М. Коссак, М.О. Михайлів. – Львів: Львівський національний університет імені Івана Франка, 2007. – 48 с.
5. Міжнародне приватне право: науково-практичний коментар Закону України / А.С. Довгерт, В.І. Кисіль, О.Ю. Серьогін та ін.: за ред. А.С. Довгерта. – К., 2008. – 352 с.
6. Міжнародне приватне право / за заг. ред. В.М. Гайворонського, В.П. Жушмана. – К.: Юрінком Інтер, 2006. – 368 с.
7. Міжнародне приватне право / за ред. С.Г. Кузьменка. – К.: ЦУЛ, 2010. – 316 с.
8. Міжнародне приватне право. Загальна частина : підручник / за ред.. А.С. Довгерта, В.І. Кисіля. – К.: Алерта, 2012. – 376 с.
9. Міжнародне приватне право: підручник / за ред. В.П. Жушмана, І. А. Шуміло. – Х.: Право, 2012. – 320 с.
10. Степанюк А.А. Міжнародне приватне право: підручник / А.А. Степанюк. – Х.: Кроссруд, 2008. – 696 с.
11. Чубарев В.Л. Міжнародне приватне право: навч. посібник / В.Л. Чубарев. – К.: Атіка, 2006. – 608 с.
12. Юлдашев, О.Х. Міжнародне приватне право: теоретичні та прикладні аспекти / О.Х. Юлдашев. – К.: МАУП, 2004. — 576 с.

Додаткова література

1. Богуславский М.М. Международное частное право: элементар. курс / М.М. Богуславский. – 2-е изд. перераб. и доп. – М.: Юристъ, 2007. – 462 с.
2. Виговський О.І. Концептуальні засади вирішення колізій у сфері міжнародного речового права / О.І. Виговський // Бюлетень Міністерства юстиції України. – 2011. – № 5. – С. 66–71.
3. Віхров О.П. Міжнародне приватне право: Конспект лекцій / Віхров О.П., Галіахметов І.А. – Чернігів: РВВ ЧДІЕУ, 2004. – 214 с.
4. Дахно І.І. Міжнародне економічне право: курс лекцій / І.І. Дахно. – 2-ге вид. – К.: МАУП, 2003. – 160 с.
5. Кисіль В. Спадкові відносини в сучасному міжнародному приватному праві / В. Кисіль // Право України. – 2013. – № 7. – С. 154–182.
6. Комаров В.В. Международный коммерческий арбитраж / В.В. Комаров. – Х.: Основы, 1995. – 301 с.

7. Мащенко В.В. Правовой режим собственности в международном частном праве / В.В. Мащенко. – К., 1980. – 287 с.
8. Мережко О. Міжцивілізаційні колізії в міжнародному приватному праві / О. Мережко // Юридичний журнал. – 2009. – № 5. – С. 34–36.
9. Мережко А.А. Наука международного частного права: история и современность / А.А. Мережко. – К.: Таксон, 2006. – 356 с.
10. Мережко А.А. Транснациональное торговое право (lex mercatoria) / А.А. Мережко. – К.: Таксон, 2002. – 464 с.
11. Мирзоев Р.А. Суть и содержание защиты имущественных прав иностранных физических и юридических лиц / Мирзоев Р.А. // Право і суспільство. – 2011. – № 4. – С. 236–242.
12. Михайлів М.О. Особливості колізійного регулювання права власності та інших речових прав у міжнародному приватному праві / М. Михайлів // Право України. – 2013. – № 7. – С. 71–81.
13. Розгон О.В. Деякі колізійні питання регулювання спадкових відносин з іноземним елементом / О.В. Розгон // Вісник Харківського національного університету ім. В. Н. Каразіна. – 2009. – № 872: Серія "Право", Вип. 6. – С. 104–108.
14. Степанюк А.А. Коллизии наследования в международном частном праве: монография / А.А. Степанюк. – Х.: Фоліо, 2004. – 160 с.
15. Хачатрян В. Колізійні питання правового регулювання відносин власності в контексті договорів про правову допомогу / В. Хачатрян // Підприємництво, господарство і право. – 2005. – № 1. – С. 39–42.
16. Христенко Н. Зародження права власності в міжнародному праві / Н. Христенко // Підприємництво, господарство і право. – 2009. – № 3. – С. 148–150.
17. Шупінська О. Колізійне регулювання відносин власності в міжнародному приватному праві деяких країн Європейського Союзу / О. Шупінська // Право України. – 2007. – № 12. – С. 130–134.
18. Шупінська О. Становлення інституту права власності в міжнародному приватному праві / О. Шупінська // Право України. – 2006. – № 7. – С. 127–130.

Інтернет-ресурси:

1. <http://www.rada.gov.ua>
2. <http://www.kmu.gov.ua>
3. <http://www.president.gov.ua>
4. <http://www.bank.gov.ua>
5. <http://www.sfs.gov.ua>
6. <http://www.customs.gov.ua>
7. <http://www.ukrstat.gov.ua>
8. <http://www.menr.gov.ua>
9. <http://www.mof.gov.ua>
10. <http://www.me.gov.ua>
11. <http://www.drs.gov.ua>
12. <http://www.arbitr.gov.ua>
13. <http://www.spfu.gov.ua>
14. <http://www.rp.gov.ua>
15. <http://www.nssmc.gov.ua>
16. <http://www.mtu.gov.ua>

ПОЛІТИКА ДИСЦИПЛІНИ ТА ОЦІНЮВАННЯ

Студент має право:

- вільно висловлювати свої думки усно або письмово, аргументуючи їх знаннями провідних засад конституції, господарського права, економіки, тощо;
- вносити пропозиції щодо формування та реалізації власної освітньої траєкторії; активізації власної самостійної пізнавальної діяльності, форм і методів проведення аудиторних занять;
- відпрацьовувати пропущені заняття в установленому порядку;

- отримати індивідуальні консультації у викладача.

Студент зобов'язаний:

- відвідувати заняття всіх видів відповідно до встановленого дирекцією розкладу, запізнення на заняття допускається тільки з поважних причин;
- брати активну участь у роботі під час аудиторних занять, дотримуватися правил етичної поведінки, поважати думки та права інших студентів і викладача;
- виконати індивідуальне завдання
- самостійну роботу, підготовка якої є обов'язковою умовою допуску до екзамену. Студент, який не підготував самостійну роботу, до екзамену не допускається.
- набрати під час вивчення навчальної дисципліни мінімум 35 балів.

Політика щодо дедлайнів та перескладання. Пропущені з поважної причини заняття дозволяється відпрацьовувати впродовж **двох тижнів** після завершення дії поважної причини і при наявності документа-підстави (довідки, розпорядження про індивідуальних графік відвідування тощо).

Політика щодо академічної доброчесності. Студенти керуються нормами «Положення про академічну доброчесність здобувачів освіти в національному університеті «Чернігівський колегіум» імені Т.Г.Шевченка» (Наказ Ректора № 383 від 27.12.2019 р. зі змінами і доповненнями від 23.12.2020 (<https://drive.google.com/file/d/1YOj2QK3xW-03evO8Tkg1o3ZKUAbBL-VH/view>)). У процесі навчання та при підготовці проектної заявки забороняються плагіат, фабрикація та фальсифікація результатів, списування, хабарництво.

Політика щодо викладання. Викладання навчальної дисципліни відбувається на засадах студентоцентризму, антропоцентризму, гуманізму, поваги до соціокультурного плюралізму.

РОЗПОДІЛ БАЛІВ

Вид навчальної діяльності	Кількість	Бали	Загальна кількість балів
Робота на практичному занятті	8	7	до 56
Індивідуальне завдання	2	8	до 16
Самостійна робота, реферативні повідомлення, вирішення практичних задач, складання документів	1	8	до 8
Залік	1	20	до 20
Разом			до 100